

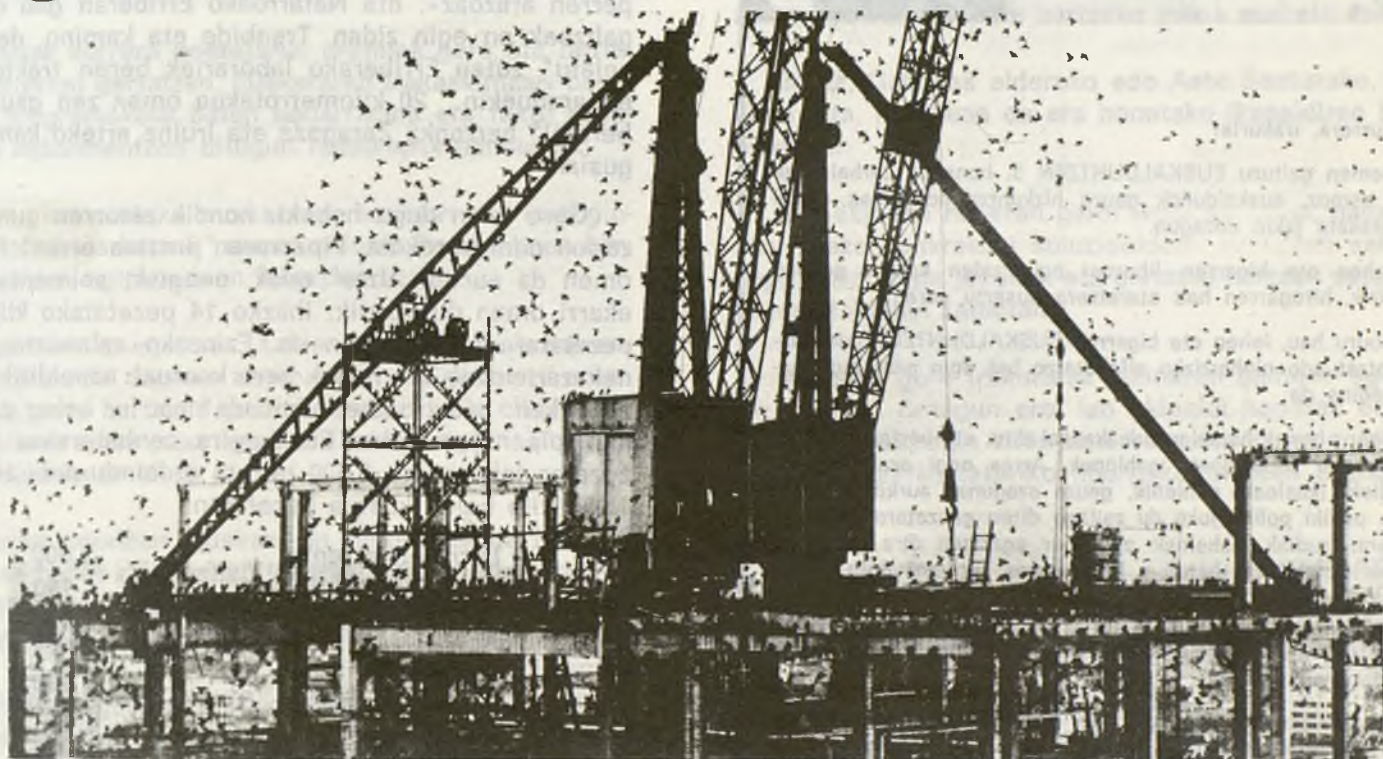
# ANAITASUNA

263. zenb.

1973.eko urriaren 31koa

Pelota, 4 - 1.º - Bilbao-5  
Tel. 23 74 49 - Apart. 495

## Ogibideak buruhauste direnean



Ikusia dago, langilearentzat ez dela batere gozo, ez lana ez eta lanak sostengatu behar duen bizitza. Oraindainokoa aski\* zitala gertatu zaio gizonari ogia irabazi beharra. Eta hemen, Euskal Herrian, ere bai. Nafarroako eta Arabako bi albiste komentatu nahi nituzke orain, gaingiroki bada ere.

### ARABAREN ETORKIZUNA

Arabak ez du berehala egin bere Industri Iraultza. Bakoitzak du bere ordu eta garaia; eta Bizkaiak XIX. mendearen barnean ongi finkatu zuen industrigintza, Araban azken hogeitun urteotan hedatu\* eta zabaldu da. Baina, beranduago izanik ere, dagoeneko\* ongi errotu da industria Araban. Eta, industrigintzarekin batean, bai eta olagintzak\* berekin dakarren langile arazoa ere. Jadanik oso osoan sartu zaigu mundu berri batean Araba. Eta Nafarroa ere bai.

Hau\* honela, Arabako Diputazioak, beste zenbait instituziorekin elkartuta, liburu jakingarri bat prestatu du, Gobernuari eskaintzeko eta Arabako langileriaren egoera zenbait puntutan argitzeko. 50 langiletatik gora duten 186 enpresa aztertzen dira lan honetan. Aurrikuspen\* batek agertzen duenez, Gasteiz eta Araba osoa gorantz doaz jendetzaz: 1980.ean, istudio horrek dioenez, hiri-

buruak 185.772 bizilagun ukanen ditu eta probintziak 300.000 bat.

Istudio horrek esaten duenez, Arabako industria horiek 4.500 langile berri behar dituzte, beren lantokiak betetzeko. Baina, aitzitik,\* euskal industriaren gorabeharra ez da posible gertatuko oraingoz, 6.000 etxe merke falta direlako. Eskasia hauek sortuko digute berriz ere Euskal Herrian azpiproletalgo sufritu bat, eta ez noski gure gizarte zigortuaren onerako.

Makur horik\* galerazi nahirik, elkargo berri bat sortu behar omen litzateke, probintzi erakunde\* zenbaitek osatutako organismo bat, alegia.\* Istudio horrek beste eskabide batzuk ere egiten ditu: egin dadila Agurainen\* Profesio Eskola bat eta Laudion\* beste bat; etxeak ugaritzeko, sor dadila behar den instituziorik; jaso daitezela urtero 2.272 bizitoki datozen hamar urteetan; ur ekartze eta janari premietarako, har daitezela komeni diren erabaki pizkorrak. Azken puntuak zera dio: «Prioridad absoluta a la concentración de trabajadores nacionales». Azken gogo hau ez dugu ongiegi ulertzen, nahiko ilun ikusten baita eta ez baitakigu noren eta zeren zerbitzutan eskatzen den hori. Dena dela, esan dezagun, berriz

## Ogibideak buruhauste direnean

ere Araba biziki interesgarri izanzen dela ondoko urteetan. Eta etxekoon onerako izan dadila.

### NAFAR «PIPERZALEEN» GUDAKETA

Aurten, sekula egokitu ez zaidan aukera aproposa izan dut. Gerratea ozta\* ozta sehaskatik edo linbotik ezagutu dugunontzat, egokiera bikaina eskaini digute Nafar nekazariak. «La guerra del pimiento» delakoaz ari naizela ohartuko zen, noski, irakurle zolia. Gudaketa bixia izan da hauxe! Izan ere, ikusten da, nafarrek ez dutela beren irudimena galdu. Gau hartantxe frontearen aurrez aurre aurkitu nintzen, eta ez oso pozik ere. Tuteran\* galdutako denborak eta Soriatik Barcelonarakoan egindako itzulia, hamabi orduko atzerapena ezarri zioten gure tren geldoari.\* Nafar «piperzaleek» ba zuten nonbait zer esanik. Nekazarion haserreak ziztatu\* ez banindu, ez nintzatekeen apika\* larregi\* arduratuko «piperren arazoaz»; eta Nafarroako Erriberan gau osoaren galtzeak on egin zidan. Trenbide eta kamino, dena, poxelatu\* zuten Erriberako laborariak beren traktore eta enparaduekin.\* 20 kilometrotakoa omen zen gau hartan berebil\* herronka Zaragoza eta Iruine arteko kamino nagusian.

Gero jakin dugu hobeki, nondik zetorren gure nekazarion odol beroketa. Piperraren prezioa arras\* hondatu omen da aurten. Uzta\* onak, onegiak, salmenta txarra ekarri omen du atzetik: ihazko 14 pezetatako kiloa 2,50 pezetatara etorri omen da. Ezinezko salneurria, noski, nekazariarentzat. Eta honek bere kontuak aspalditik eginak zeduzkan: batez beste, arrobada\* bat lur behar da. 1.000 kilo piper jasotzeko. Eta begira zenbateraino heltzen zitzaion laborariari, 2.500 pezeta ordaindu nahi zizkieten 1.000 kilo haien kostua pezetatan:

Lurraren errenta ... ..	1.000
Erregadio eskubidea ... ..	140
Zortzi erregadialdi ... ..	250
Ongarriak ... ..	640
Landarea ... ..	750
Lur lantzea ... ..	350
Landaketa ... ..	250
Uzta bilketa ... ..	500
Zerga* eta asurantzak ... ..	210

Mila kiloren produzioa ... 4.090 pezeta

Eta nafar nekazariak, lana bai eta inolako irabazpiderik ez zutela ikustean, edo lanaren gain galera\* «sorgin» hori zutela susmatzean, ahal zutena egin zuten: kamino eta trenbideetara irten. Dirudienek, laborariok ez zeuden batere prest, inorentzat dirurik jartzeko. Esamesa\* eta agindu-maginduei jaramon\* gehiegirik egin gabe, beren ekinari heldu zioten. Geroztik jakin denez, zazpi bat pezetatan erosiko omen zaie kiloa nekazariok, horretarako, bitartekoen irabaziak murriztuz. Aldez aurretik behar bezala erabili ez zuten irudimenak, larrialdian eman du nonbait berea. Eta nafar nekazariok irten dira irabazle

### ANTSO AMAIUR

dezagun, daigun	zeduzkan (zeuzkan), eukazan
digute, deuskue	zeuden, egozen
zaie, jake	zidan, eustan
zaigu, jaku	zioten, eutsoen
zaio, jako	zitzaion, jakon
zait, jat	zizkieten, eutsoezan



Aurrera, irakurle!

Hemen gaituzu EUSKALDUNTZEN 3. honekin, zerbait egiteko asmoz, euskaldunok geure hizkuntza nola ikas, zabal eta irakats jakin dezagun.

Lehen eta bigarren liburuei egin zaien kritika gogoan edukirik, hirugarren hau ateratzera ausartu gara.

Liburu hau, lehen eta bigarren EUSKALDUNTZEN ikasi dutenentzat edo oinbarrizko alfabetatze bat egin nahi dutenentzat egina da.

Liburu honek hamalau bat ikasgai ditu, eta bertan azaltzen dira esaldi subordinatu gehienak. Arras ongi azaltzen dira esaldiok: ikasleak, gehienik, gauza ezagunak aurkituko ditu; baina poliki poliki joko du zailago diren gauzetara. Honetaz gainera, irudiak, eskemak eta abar agertzen dira. Bigarren mailan bezala. Hiztegiaren klasifikatze bat ere egin dugu. Hitzak hizkuntzaren egiturak erabiltzeko behar ditugu, eta berek daramate egituren bizia. Hitz batzuk besteak baino garrantzitsuagoak direlarik, kontuan ukan dugu haien noiztasuna eta maiztasuna.

Ba ditu liburuak istorioak eta elkar hizketak ere. Hizkuntzak eguneroko tresna bat izan behar duenez gero, haren zerbitzua agerian jartzeko ipini ditugu istorio eta elkar hizketak.

Pertsonaiak, istorioak eta hiztegia, arrunt arruntak izan daitezen saiatu gara.

Ikas ezazu zeure hizkuntza. Hor duzu prest EUSKALDUNTZEN Hirugarrena.

Zuzenbide honetara eska dezakezu: «EUSKALDUNTZEN», Pelota 4-1.º, Bilbao-5.

### ANAITASUNA Bizkaia

Hamabosterokoa.

Zuzendari ordezko: Imanol Berriatua.

Bulegoa: Pelota, 4-1.º - Bilbao-5.

Imprimatzaile: AMADO, Mazarredo, 35 - Bilbao-10.

Moldatzaile: RALI, Particular de Costa, 12-14, 3.º - Bilbao-10.

XXI. urtea.

D.L.: BI-1.753 - 1967.